

Elhárult az akadály az elől, hogy hétfőn az észak-írországi G-8 csúcs margóján hivatalosan is bejelentsék az EU-amerikai szabadkereskedelmi tárgyalás közeli kezdését.

Párizs elérte, hogy az audiovizuális szolgáltatás ne legyen része a csomagnak, a Bizottság előtt viszont nyitva áll a lehetőség, hogy a későbbiekben javasolja bevonását.

Az európai uniós tárgyalási mandátum véglegesítését célzó pénteki luxemburgi ülésen a francia delegáció mindvégig következetesen kötötte magát már korábban bejelentett azon álláspontjához, hogy ne legyen része a tárgyalásoknak az audiovizuális szolgáltatás. Szakértők megjegyzik, hogy a francia álláspont annyiból nem volt meglepő, hogy eddig az EU valamennyi kétoldalú kereskedelmi szerződésénél ez a szektor mindig kimaradt.

Bizottsági részről Karel de Gucht kereskedelmi biztos ennek ellenére olyan ambíciókkal érkezett Luxemburgba, hogy talán sikerülhet leszerelni a francia ellenállást. Az elképzelés az volt, hogy az EU induljon teljes csomaggal a tárgyalásokra, csak éppen a kulturális szektornál már előre jelöljenek ki bizonyos limiteket, illetve a Bizottság vállaljon maximális és folyamatos egyeztetési kötelezettséget e dossziénál a tagállamok felé. Az említett limitek arra vonatkoztak volna, hogy az EU-küldöttség csak olyan vállalatokat tehet az amerikai féllel szemben, amelyek nem ássák alá az európai kulturális sokszínűséget, nem kezdik ki a meglévő állami támogatások és kötelező műsorkvóták rendszerét, továbbá „megfelelő szakmapolitikai mozgásteret” biztosítanak az uniós tagországok számára.

Erről jegyezték meg utóbb szakértők, hogy e feltételek mellett alig maradt volna kínálni valója az európai küldöttségnek, mivel e feltételek lényegében bebetonozták a meglévő status quo-t. Egyes tagországok – miként maga a Bizottság is – ugyanakkor abból indultak ki, hogy így legalább elviekben azt lehetne mondani, hogy az EU kész mindenről tárgyalni, legfeljebb egyes tételeknél előre kiszámítható szigorú elvárásai vannak. De ez még mindig jobb, mint valamilyen területet eleve kizárni a folyamatból, főleg azért, mert a másik fél a lépést precedensnek tekintheti, amely alapján maga is önkényesen kiemelhet témákat a csomagból. (Az Egyesült Államok részéről tudni való, hogy Washingtonban komoly lobbija van a pénzügyi szolgáltatások és a közbeszerzés lehúzásának a listáról, miközben előre számítani lehet arra, hogy az amerikai fél egy jottányit sem fog mozdulni a tengerhajózási szolgáltatásban gyakorolt – belső forgalmat érintő – monopóliumáról.)

Párizsban viszont láthatóan attól tartottak, hogy ha akár csak az elvi esélyét megadják annak, hogy az audiovizuális szektor is része lehessen az alkudozásnak, a másik fél bele fog kapaszkodni, és minél többet igyekszik majd kihozni belőle.

Bár a pénteki ülésen a francia delegáció volt az egyetlen, amely megingathatatlanul kitartott a vétója mellett, a franciák nem voltak teljesen egyedül: 4-5 szimpatizáns ország akadt a teremben. Románok, görögök, részben lengyelek, magyarok látták volna értelmét annak, ha a sok óras káros vitától eltekintenek, tudomásul veszik Párizs hajthatatlanságát, és a többi témakörre összpontosítanak. Azzal, hogy a kérdés a pénteki ülésre nyitva maradt, értesülések szerint nem ritkán emelt hangot sem nélkülöző, elkeseredett vita kerekedett, ami több, mint tíz órán mérgezte a légkört, és mintegy tanácsai forrás megjegyezte, „nem lehet kizárni, hogy többekben maradtak még tüskék”.

A francia vétó végül felülkerekedett, a Bizottság annyi engedelményt tudott csak kicsikarni, hogy a mandátumot kiegészítették egy olyan ponttal is, ami elviekben lehetővé teszi Brüsszel számára, hogy „újabb szempontok fényében” formálisan kezdeményezze a tagállamok felé az audiovizuális dosszié tilalmának felülvizsgálatát. Ám bennfentesek szerint ez voltaképpen eddig sem volt tiltva Brüsszel számára, illetve Párizs a jövőben is ugyanúgy élhet automatikus blokkolásával, miként azt tette most pénteken.

A többség összességében megkönnyebbülten sóhajtott fel a megszületett döntés miatt, mivel – miként az egyik résztvevő fogalmazott -, a tárgyalások megkezdésével a gazdasági kapcsolatok egy olyan átfogó rendszere kerülhet így is terítékre, aminek hozadéka és gazdaságélénkítő hatása óvatos becslések szerint is mintegy 0,5 százalékkal dobhatja meg éves szinten a GDP-t.

Ami sokakban rossz szájízt hagyott, hogy a látványos civakodás nem éppen az egységes és kikezdhethetlen tárgyalópartner benyomását kelthette az Atlanti Óceán túlsó partján.

Az amerikai féllel amúgy – a hétfői ceremóniális bejelentés után – először júliusban Washingtonban ül le az európai uniós delegáció, amit a tervek szerint októberben követi majd a második forduló Európában. Szakértők mintegy 2-3 évre teszik a szükséges időtartamot, ehhez képest is tartják sokan felettébb ambiciózusnak Karel de Gucht azon szándékát, hogy még a jelen Bizottság mandátuma idején – tehát jövő őszig – tető alá hozzák a megállapodást.

2013. június 18.

Forrás: www.bruxinfo.hu